

Varför egenkontroll?

Alla dammar och vattenkraftverk påverkar vattenmiljön. Enligt miljöbalken ska du som bedriver en verksamhet som medför en påverkan på miljön bedriva egenkontroll (26 kap 19 §). Om verksamheten dessutom är yrkesmässig omfattas du även av egenkontrollförordningen (1998:901).

Egenkontrollen innebär att fortlöpande planera, kontrollera och följa upp din verksamhet. Genom att utöva egenkontroll kan du undvika olägenheter för miljön och människors hälsa. Omfattningen av egenkontrollen beror på just din verksamhets storlek och miljöpåverkan.

Ansvar

Som verksamhetsutövare av en damm eller ett vattenkraftverk är det ditt ansvar att utöva egenkontroll.

Tillsynsmyndigheten kan begära in förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder.

För yrkesmässig verksamhet ska egenkontrollen fortlöpande dokumenteras. Yrkesmässig verksamhet kan betyda att verksamheten är inkomstbringande.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamheter och dammsäkerhet. Det är länsstyrelsens roll att informera om egenkontroll samt bedöma hur din egenkontroll fungerar. Länsstyrelsen har även ansvaret att kontrollera att du följer miljölagstiftningen och givna tillstånd och villkor.

Några av de uppgifter du kan behöva redovisa

Kontaktuppgifter – ägare, verksamhetsutövare, driftansvarig med flera. Det är viktigt att meddela länsstyrelsen när ansvariga personer byts ut eller vid försäljning av verksamheten!

Ansvarsfördelning – dokumentera fördelningen av det organisatoriska ansvaret i din verksamhet.

Revidering av egenkontrollprogrammet – vem är ansvarig och hur uppdaterar du egenkontrollen?

**Vilka villkor, tillstånd eller annat ligger till grund för din verksamhet?
Hur ser du till att du följer ditt tillstånd?**

Drift

- Hur utför du regelbunden driftkontroll och skötsel?
- Hur följer du väderläget?
- Hur samverkar du med andra dammägare i vattensystemet?
- Hur undviker du överdämning, underdämning och torrläggning?
- Vilka rutiner finns vid driftstörningar? Glöm inte bort att tillsynsmyndigheten ska kontaktas vid driftstörningar.
- Vilka kemiska produkter används i verksamheten?

Vilken miljöpåverkan har din verksamhet?

Miljöpåverkan – vilken miljöpåverkan (exempelvis kemisk, fysisk eller biologisk) har din verksamhet och utför du provtagningar för att kontrollera denna påverkan på miljön? Finns det höga naturvärden i miljön som kan påverkas av driften eller av olyckor i din verksamhet?

Miljöhänsyn – vilka villkor om miljöhänsyn finns för verksamheten och hur kontrolleras dessa? Till exempel

- turbingaller
- minimitappning
- följsam reglering
- fiskvägar, fiskutsättning.

Dammsäkerhet – dammsäkerhetsarbetet syftar till att undvika dammbrott och till att minimera konsekvenserna om ett dammbrott trots allt skulle inträffa.

- Bedömer och dokumenterar du regelbundet riskerna med din verksamhet utifrån dammsäkerhet?
- Kontrollerar och dokumenterar du regelbundet dammens skick, säkerhet etc?
- Är din anläggning konsekvensklassad enligt RIDAS eller motsvarande?
- Tillämpar du riktlinjerna i RIDAS?

Förändring av verksamheten – så som

- ändring av dämningshöjd eller sänkningsgräns
- utbyte eller installation av turbiner
- ändring av luckor och utskov

är för det mesta tillståndspliktigt, kontakta länsstyrelsen i god tid innan åtgärd!

Dokumentation – som verksamhetsutövare ska du kunna visa tillsynsmyndigheten hur din egenkontroll fungerar. Dokumentationen är då ett stöd i uppföljningen av verksamheten och dessutom ett krav om verksamheten är yrkesmässig.

Vill du veta mer?

Miljöbalken (SFS 1998:808)

Miljöbalken är grundläggande författning inom miljöområdet
Riksdagens webbplats www.riksdagen.se

Vattenverksamhet – tillstånd och tillsyn

Havs- och vattenmyndighetens webbplats
www.havochvatten.se/tillstandsprovning-och-tillsyn.html

forts. →→→→

Förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (SFS 1998:901)

Riksdagens webbplats www.riksdagen.se

Egenkontroll – en fortlöpande process

Handbok Naturvårdsverket 2001:3

Naturvårdsverkets webbplats www.naturvardsverket.se

Dammsäkerhet – egenkontroll och tillsyn

Handbok Svenska Kraftnät 2007

Svenska Kraftnäts webbplats www.svk.se/dammsakerhet

RIDAS

Kraftverksindustrins riktlinjer för dammsäkerhet

Svensk Energis webbplats www.svenskenergi.se

Vattenkraft – miljöeffekter, åtgärder och kostnader i nu reglerade vatten

Information om tekniska lösningar för ökad miljöhänsyn
www.vattenkraftmiljo.nu

Information om miljömålet "Levande sjöar och vattendrag"

www.miljomal.nu

Miljösamverkan Sverige

Miljösamverkan Sveriges webbplats www.miljosamverkansverige.se

Kontakta länsstyrelsen i ditt län om du har frågor

Fråga efter handläggare som arbetar med vattenverksamhet

Länsstyrelserna
www.lansstyrelsen.se

Miljösamverkan Sverige
www.miljosamverkansverige.se

Länsstyrelserna

Miljösamverkan Sverige

Är du ansvarig för en damm eller ett kraftverk?

